UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Consiliorvm Sive Responsorvm Avgvstini Beroii Bononien. I. C. Praestantissimi Volumen ...

Cum Summariis, & Indice rerum, ac verborum locupletissimo

Vltimarvm Volvntatvm, Svccessionvm, & Legitimationum materias distinctè continens

Bero, Agostino

Venetiis, 1577

Consilivm XL.

urn:nbn:de:hbz:466:1-96520

Visual Library

qui dixit, quòd filia dotata quę à ſucceſsione patris ꝑpter maſculos ex ſtatutorum diſpoſitiõe excluditur, non poteſt dicere ſe incompetenter dotatam à patre, nec poteſt agere ad ſupplementum dotis congruæ, quoniam pater, qui dotauit eam, præſumitur cępiſsè bonum cõſilium pro filia, arg. l. nec in ea. ff. de adult. Et hoc procedit, etiam ſi diceretur filia enormiter læſa à patre in dotando illam, ſecus verò ſi conſtaret patrem exceſsiuè, & incompetẽter filiam dotaſſe, & ſic filiam enormiſsimè conſtaret læſam fuiſſe in dote aſſignata, quia tũc filia poſſet reclamare, & agere ad ſupplementum dotis congruæ, & legitimæ, quia conſtitutioni dotis patris non eſt ſtandum, quãdo dos eſſet nimis indiſcreta, nam tunc præſumeretur pater dolo feciſſe arg. d. l. omnes §. Lucius, & habetur per Deciũ in conſi. 203. in vlt. col. Quam plura etiã adduci poſſent, in quibus aliquid conceditur propter maximũ damnũ, & læſionem enormiſsimam, quod non concederetur, nec fieri poſſet propter enormẽ læſionem, ſed pro nunc hæc ſufficiant ad oſtendẽdum, quòd in caſu noſtro licitum eſt ipſi Franciſco venire cõtra abſolutionem, & liberationem ab eo factã ꝑpter enormiſsimam læſionem, de qua per ſe cõſtat: † Et in terminis noſtris faciunt ea, quæ habẽtur per Abb. in d. c. cum cõtingat in antepe. col. in 9. caſu, qui dicit, quòd ſicut iura canonica non aſsiſtunt iuramento, quando fraus eſt ex parte recipientis iuramentum. d. c. cum contingat, & in c. licet de iureiur. in 6. & in auth. ſacramenta puberum cum ſimil. ita ſi re ipſa interueniat deceptio enormiſsima, & magna: quoniã quo ad effectum dolus re ipſa, & dolus ex propoſito æquiparãtur. d. l. ſi qs cum aliter; & quantuncunq; verba iuramenti eſſent latiſsimo latiſsimè cõcepta, nihilominus minor, immo multo maior propter enormiſsimam læſionem contra venire poſſet, quia qua facilitate, dolo, & fraude minor maximè inductus diceretur ad contrahendum, & fuiſſet circunuentus, eadem cenſeretur inductus ad ſic latiſsimè iurandum, vt in ſimili dicunt doc. & maximè Alex. in l. nemo põt ff. de leg. 1. † & ut inquit Abb. in d. antepenu. col. huiuſmodi verba latiſsima, quæ ſolent apponi in inſtrumentis, potius cenſentur apponi ex quodam ſtylo notariorũ, quam ex cõuentione partium, & ideò non operãtur in caſu enormiſsimæ læſionis, qualis eſt in caſu noſtro, idem dicit Ant. & Abb. in 13. col. in d. c. quintauallis de iureiur. & in indiuiduo, ita etiam dicit Sozi. in conſ. 103. in 3. col. in 3. vol. Deci. in conſ. 39. in 2. dubio. And. Barba. in conſ. 60 in 2. volu. in 2. col. bona gl. in d. c. veniens de iureiuran. & habetur in ſimili per Bar. in l. 1. in 6. q. ff. de iure codicill. & hæc ſufficiãt quoad quintum dubium. ¶ Quoad vltimum, an Franciſcus poſsit principaliter, & immediatè agere ſuper reſciſsione contractus, & abſolutionis contra hęredes matris, & dictum d. Scipionem, aſq; eo quod agat contra curatorẽ; concludo † ipſum poſſe agere contra hæredes, & petere reſciſsionem contractus, quia in electione ſua eſt agere contra quem velit, vt eſt tex. in l. etiam, & in l. fi. C. ſi tutor, vel curat. interuen. & ibi not. per gl. & doc. maximè in d. l. fin. & ibi Bart. Salic. & Paul. de Caſt. nec obſtat tex. in l. properandum in fin. C. de iudic. quia loquitur quando inſtantia iudicij eſſet perempta culpa tutoris, vel curatoris, quoniam tunc prius agit minor contra adminiſtratorem, hoc eſt tutorem, vel curatorem, & in ſubſidium contra aduerſarium, & eſt ſpecialis caſu illo, vt dicunt glo. & docto. in d. l. properandum, & in d. fin. vbi aſsignãt rationẽ diuerſitatis: & quia iſta eſt mera veritas, & nullus contradicit, immo omnes docto. in hoc conueniunt, ideò ſuper hoc vltimo aliter inſiſtendum eſſe non puto, quia ſatis conſtat ex prædictis de bono iure Franciſci. Laus Deo.

S V M M A R I V M.

1 *Subſtitutio vulgaris quando effectum habeat.*
2 *Mulier an cenſeatur ſecundo viro dediſſe in dotem omnia bona, quæ tunc habuit, an verò ſolum dotem primo viro datam.*
3 *Et quid liberis ex primo matrimonio extantibus.*
4 *Maritus ſecundus non poteſt ex bonis ſuæ vxoris quouis titulo, ſiue in vltima voluntate, ſiue inter viuos, ſiue pacto plus conſequi, & habere, quã filius ex primo matrimonio, & nu. 6.*
5 *Et quid de parte lucranda ex diſpoſitione ſtatutorum an, & quãdo ſecundus maritus plus conſequi, & habere poſſit, quàm filius primi matrimonij.*
7 *Illud plus, quod eſſet datum, ſeu relictum ab vxore ſecundo marito, quàm filijs primi matrimonij, habetur pro non ſcripto, & non relicto, ſolisq; filijs primi matrimonij acquiritur, etiam ſi non ſint, aut nolint eſſe hæredes matris nu. 11. Et an illud in legitimam ſibi iure naturæ debitam computent quoad faciẽdam partem tàm ſecundo viro, quàm filijs ſecundi matrimonij nu. 8.*
9 *Filius primi matrimonij quoad faciendam partem ſecundo viro in bonis matris quid in legitimam ſibi computet.*
10 *Filius primi matrimonij quando plus ſecundo viro quã ſibi fuiſſet à matre datum, ſeu relictum poteſt vti beneficio l. hac edictali C. de ſecun. nup. licet mater ipſi reliquerit, ſeu dederit aliquid pro omni eo, & toto, quod pro omni ſua legitima potuiſſet petere, mandando vt quicquam vlterius petere non poſſit, & filius relictum iſtud etiam ſimpliciter agnouiſſet, & acceptaſſet, & multò magis, ſi non agnouiſſet, neq; acceptaſſet.*
12 *Statutũ, ꝙ mulier tranſiens ad ſecunda vota, extantibus filijs ex primo matrimonio, ſeu pater eius, aut aliqua alia perſona, quæ pro ea dotem dederit, non poſſit per aliquod pactũ tacitũ, vel expreſſum defraudare filios primi matrimonij, quin ſuccedãt poſt mortẽ matris in dictis dotib⁹ æqualiter cũ filijs ſecũdi matrimonij, locũ habet ſolũ in dote, & ad alia bona non trahitur.*
13 *Eſtq; in hoc iuris communis correctorium.*
Maritus ſecundus de iure communi poteſt ſuper lucro dotis ad commodum filiorum ſecundi matrimonij videlicet paciſcendo filijs, & non ſibi, paciſci, & ſtipulari, vt plus habeat, quàm filij primi matrimonij: ſecus ſtante ſtatuto prædicto.
14 *Stante ſtatuto ſupra proximè dicto, ſi mater, quæ ad ſecunda vota tranſiuit, plus dederit, vel reliquerit ſecundo virò, quàm filijs primi matrimonij, illud plus filij primi matrimonij reuocare, ſibiq; acquirere poſſunt.*
15 *In ſtatutis ꝓcedit argumentũ à maioritate rationis, fitq; extẽſio.*
16 *In relicto filio pro legitima non poteſt apponi onus vſusfructus alteri debendi, quod declaratur infra nu. 19.*
17 *Vſusfructus æſtimatio quomodo fiat.*
18 *Quando vxor marito ſecundo, extantibus filijs primi matrimonij, vſumfructum reliquit, quomodo cognoſci poſſit, an plus ſecundo marito. quam filijs primi matrimonij relictum ſit.*

EPITOME.

MARITO ſecundo non poſſe per mulierem, quæ tranſiuit ad ſecunda vota, quicquam plus relinqui, aut dari, quàm filijs primi, matrimonij, & illud pl⁹ ſecundo marito relictum, aut datum filijs primi matrimonij acquiri, hic demonſtratur.

CONSILIVM XL.

VISO teſtõ magiſtri Ioãnis Mazaclerij, & teſtamento d. Eliſabeth eius filiæ, quæ ex primo marito filiũ nomine Ioannẽ Antoniũ progenuit, & ex ſecundo, qui Antonius vocabatur, Caſſandrã filiam procreauit; Viſoq; puncto mihi exhibito, de pluribus eſſet diſcutiendũ, quæ oĩa ſi vellem hinc inde per argumẽta examinare, longa profectò opus eſſet oratione. Sed breuitati ſtudẽdo, quoad fieri poterit, ſuꝑ magis neceſſarijs inſtabo, & in alijs per modũ ꝑ̃ſuppoſiti procedã. Primo itaq; cũ in facto pręſupponatur, ꝙ Ioannes Martinus filius dicti magiſtri Ioannis vnà cũ dicta domina Eliſabeth,

ſabeth, & d. Ludouica fuit vniuerſaliter hæres inſtitu
tus, interq; eos facta ſubſtitutio cōpendioſa, ꝙ vno,
ſeu pluribus ex illis decedēti, ſeu decedētibus quādo-
cunq; ſine filijs, ſuperſtites eſſent vulgariter, & ꝑ fidei
com. ſubſtituti, ꝑut latius in d. teſtamēto magiſtri Ioā
nis: cūq; adhæc præſupponatur dictum Ioannē Mar-
tinum filium inſtitutum patri teſtatori prædeceſſiſſe,
ſuperſtitibus duabus ſororibus ſuis ſubſtitutis; cōclu-
do has duas ſorores in oībus bonis vniuerſaliter ipſi
magiſtro Ioāni patri ſucceſſiſſe in portionibus ſuis,
videlicet ex inſtitutione de ipſis facta, in portione ve-
rò, in qua Ioānes Martinus fuerat inſtitutus, ex ſubſti
1 tutione vulgari, † quæ effectū habet, ſiue primus hæ-
res, cui facta fuit, noluerit, vel nō potuerit eſſe hæres,
vt q a mortuus fuerit poſt mortē teſtatoris, hr̄ditate
nō adita iuxta l. cū proponas C. de hæred. inſtit. l. gallꝰ
§. & quid ſi tantum ff. de lib. & poſthu. l. quamuis, & l.
precibus C. de impub. & al. ſubſtit. vel q a primus hæ-
res teſtatori ꝑdeceſſerit, ad tradita latè ꝑ Bar. & alios
in l. j. ff. de vul. & pupil. per Ioā. de Imo. in c. raynutius
extra de teſtam. in materia vulgaris, & ibi dixi, l. thais
§. ſplēdophorus. ff. de fideicom. liberta. l. vnica §. ꝑ ſe-
cundo iūctis præcedētibus. C. de cadu. toll. ¶ Præſup-
ponitur ēt in facto, ꝙ tēpore quo magiſter Ioannes
dominā Eliſabeth filiā primo marito nuptui dedit, il-
li quingētos aureos ꝑ dote, & dotis nomine tradidit:
quādo verò ipſa poſteà ad ſecūda vota trāſiuit nullā
de dote mentionē fecit, ſed ſimpliciter ſecūdo viro
nupſit. Vnde ex hoc dubitatio emergit, an ipſa cenſea
tur ſecūdo viro in dotē dediſſe oīa bona, quæ tūc ha-
buit, an verò ſolū primā dotē primo viro datā. Et quā
uis nonulla poſſent hinc inde in hoc articulo alle-
2 gari, † tn̄ concludendo dico, ſolum eſſe cenſendum,
ipſam dediſſe dotē primo viro traditam, & non bona
omnia, quæ tēpore ſecūdi matrimonij contracti ha-
buit tàm ex hæreditate patris, quàm aliunde, per tex.
in l. dotē, & in l. diuus ff. de iure dot. l. penul. §. vxor ff.
ſolu. matri. & ſentit Bar. in l. cum de in rem verſo col.
pen. ff. de vſur. quicquid voluerint aliqui, quos refert
gl. in l. mulier bona ff. de iure dot. & in l. nulla C. eo. ti.
Nā in caſu, quo mulier, ſeu alius illius nomine primo
viro certā dotē dediſſet, & ipſa poſteà ſimpliciter ad
ſecūda vota trāſiuiſſet, tūc in dubio cēſeri debet ſecun
do viro dediſſe ſolū dotē, q̄ primo marito tradidit,
3 & nō vltra, † qd̄ tn̄ intelligas ſimpliciter verū eſſe, ſi
ex primo matrimonio liberos nō ſuſceperit, q ſi exta
rēt, tunc ſecūdo viro cēſeret in dubio dediſſe dotē pri
mo datā nō ſimpliciter, ſed cū hoc, ꝙ ſecūdus vir nō
poſſit ex dote illa plus lucri conſequi, quam haberet
vnus ex filijs primi matrimonij, cui minꝰ fuiſſet à ma-
tre datū, ſeu relictū per tex. in l. hac edictali in prin. C.
de ſecū. nup. & ī §. optimè il j. in auth. de nup. Ita ēt vo
luit, & declarat Bar. in q. ſua incip. mulier habēs am-
pliū patrimoniū in ſolutione quæſtionis, qui voluit ēt
hoc procedere, locūq; habere, ſi mulier permiſerit,
paſſaque fuerit ſm̄ viru à die etiā contracti matrimo
nij tenuiſſe, & poſſediſſe oīa bona vxoris, fructuſq; il
lorū ſuſcepiſſe, atq; in vſus proprios conuertiſſe: Et
Cyn. in l. nulla: C. de iure dot. dixit, ꝙ licet mulier oīa
ſua bona in dotē dare poſſit per illū tex. hoc tn̄ debet
intelligi, dummodo ex tali datione liberi primi matri
monij non fraudētur beneficio d. l. hac edictali, vt ſu
pra dictum eſt, poſt Bar. ī d. ſua q., & idē ſequūtur Bal.
Sali. & alij in d. l. nulla: concludendū itaq; eſt dictā do.
Eliſabeth in dubio nō cēſeri dediſſe in dotē ſecūdo vi
ro oīa bona, quæ tūc tēporis habebat, ſed ſolū dotē il
lā, quā primo viro dedit. ¶ Stantibus pręmiſſis adhuc
præſupponitur, dictā do. Eliſabeth iure inſtitutionis,
& debiti reliquiſſe Ioāni Antonio eius filio ex primo
matrimonio ducatos quingentos auri, quos aliàs ei-
dē antea donauerat, itē omnē quantitatē pecuniæ ſi
bi teſtatrici debitā per dictū Ioan. Antonium, ac per fi
lios, & hæredes quondā Ludouici de Augurellis, ite
nō quandā poſſeſsionem, ſeu bona immobilia, & a
malia oīa, ſeu beſtias omnes, quæ ſuper dicta poſſeſ
ſione exiſtebant, & hoc ꝑ omni eo, & toto, quod ſi d
beretur, ſeu deberi poſſet ipſi Ioāni Antonio pro ſu
legitima in bonis, & hr̄ditate ipſius teſtatricis, & cu
alijs verbis ſatis prægnantibus, prout in dicto teſtamē
to: quæ omnia bona, vt ſupra, relicta dicto Ioanni An
tonio, vt in facto mihi præſupponitur, ſummā duca
torū noningentorum, aut mille ad plus nō excedūt.
Deinde dicta do. Eliſabeth teſtatrix reliquit Antonio
ſuo ſecūdo marito medietatē vſusfructus dictæ poſ
ſeſsionis relictæ, vt ſuprà, Ioāni Antonio eius filio, &
in oībus alijs bonis mobilibus, & immobilibꝰ, ēt em
phyteoticis, iuribus, & actionibus ſibi hęredes vniuer
ſales inſtituit dictū Antoniū eius maritum, & Alexā
dram filiā ipſius teſtatricis natam ex dicto Antonio
ſecūdo viro æquis portionibus &c. & cū ſubſtitutio
ne eis facta de qua in teſtō habetur. Et ſic Ioan. Anto
nius longè minus ex bonis matris habere reperitur,
Antonius victricus ſuus, cui fuit relictus vſusfructus
medietatis dictæ poſſeſsionis, & qui fuit vniuerſaliter
in bonis, & hr̄ditate pro dimidia ab ipſa Eliſabeth inſti
tutus, & hæreditas pinguis eſt, multūq; lucroſa, & vl-
tra relicta dicto Ioan. Antonio excedit ſummā duca-
torū quinq; milliū. Cū ergo Antonius vir ſecūdus ꝑ
ſua dimidia hæreditatis valorē, & ſummā duorū mil
liū & trecentorū ducatorū auri, vel circa habere, ſeu
cōſequi poſſe reperiat̄, & vſumfructū quoq; medie
tatis dictæ poſſeſsionis, Ioānes Antonius autē filius
primi mariti in totū reperiat̄ hēre dēre, & poſſe cō
q ex diſpoſitione matris tàm inter viuos, q̄ in vlti
volūtate ad plꝰ ducatos noningētos, ſeu mille. Dubi
tat primo vtrū Ioā. Antonius poſſit petere, vt relicti
ꝑ dictam do. Eliſabeth Antonio eius ſecundo viro le-
gati, & hæreditario titulo vltra eam ſummā, quæ
Ioanni Antonio relicta reperitur, habeatur pro non
ſcripto, & non relicto, illudq; plus, quod dicto Anto
nio reperitur relictum, debeat ipſi Ioanni Antonio
acquiri. Secundo dubitatur, an vſusfructus dictæ me
dietatis poſſeſsionis Antonio relictus ipſi Antonio
4 debeat. ¶ Quoad primū, † de iure veriſsimū eſſe arbi
tror, ꝙ Antoniꝰ prædictus ex bonis, & hæreditate do.
Eliſabeth nequeat plus habere, & cōſequi, quā habue
rit Ioan. Antonius filius ex primo matrimonio dictæ
do. Eliſabeth, cui fuit ab ea minus donatū, ſeu relictū,
vt ſupra, & hoc ꝑ tex. in l. hac edictali in prin. C. de ſe
cun. nup. & in. §. optimè in auth. de nupt. vbi caſus cla
rus eſſe vr̄: Pro cuius concluſionis veritate, & pro ve
ra d. l. hac edictali, & eorū, quæ ibi dicuntur, intelligen
tia, ſciendū eſt, ꝙ diſpoſitio illorum iurium vendicat
ſibi locum, ſiue ſecundus vir ex bonis ſuæ vxoris ali
quid lucratus eſſet titulo hæreditario, & vniuerſali,
q a ab vxore fuiſſet hæres inſtitutus, ſiue ex titulo lega
ti, vel fideicōmiſsi, ſiue ex titulo donationis, ſiue ex
pacto facto de lucrādo dotē, vel eius partē, vt elegāter de
clarꝰ in d. l. hac edictali, & in d. §. optimè, ſiue ex diſpoſitio
ne ſtatuti maritus deberet dotē, vel eiꝰ partē lucrari,
5 vt volūt Bar. Bal. Sal. & oēs ī d. l. hac edictali: † Sed tn̄
in hoc vltimo, qn̄ ſecūdus maritꝰ ꝑ ſtatutū lucrari de
beret, diſtinguēdi ſunt plures caſus, primus eſt, quādo
per ſtatutū fuiſſet expreſsè derogatū diſpoſitioni d. l.
hac edictali, vt q a in ſtatuto eſſet facta mentio de d. l.
la lege, vel dictū fuiſſet, nō obſtante quacūque lege ci
uili diſponēte, ꝙ ſecūdo viro plus nō poſſet relinqui,
quā filijs primi matrimonij, quoniam tūc perinde eſ
ſet, ac ſi fuiſſet illi legi expreſsè derogatum argu.
rū, quę habent per docto. & maximè per Aretinum
j. de

de reſcrip.quoniā cū diſpoſitio d.l.hac edictali ſit iu-
ris poſitiui inducta fauore filiorū primi matrimonij
propter iniuriā ipſius illatā à matre, quæ trāſiuit ad ſecū
da vota,& plus ſecūdo marito eorū victrico reliquit,
vt ibi per Bal.& alios,ſequitur,ꝙ illa diſpoſitio potuit
per ſtatutum loci ꝯrium,& ꝑ aliud ius poſitiuū tolli, vt
in §.ius autē ciuile iuncto §.pe. inſti.de iure nat.gen.&
ciui.habet in c.ꝓpoſuit de ꝯceſ.præben.doc. in l. oēs
populi ff.de iuſti.& iure,& Dyn.in c.indultum de reg.
iur.in 6.cū ſimil.& ita tenet doc.Bal.& alij cōmuniter
in d.l.hac edictali, & Sozi.in ꝯſi.52.in 2.vol. & Decius
in ꝯſi.19.¶ Secūdꝰ caſus eſt,qñ ſtatutū nō expreſſè,ſed
tacitè illi legi derogaret, vt quia in eo eſſent verba ali
qua appoſita, ex qbus inferretur diſpoſitionem illius
legis locum habere non debere,vt quia in ſtatuto di-
ceretur,ꝙ maritus deberet totā dotē, vel eius partem
lucrari,ēt extātibꝰ liberis, ſeu filijs primi matrimonij:
quoniā licet ſecūdus vir plus haberet,ſeu lucraretur,
quā haberēt filij primi matrimonij,tñ hoc in caſu di-
ſpoſitio d.l.locū nō haberet, cū ei tacitè derogatum
cēſeatur, ita voluit Sali.in d.l.hac adictali in 3. col.in
verſi.quinto,Paul.de.Caſt.in cōſ.193. in j.volu. inci.in
Chriſti nomine &c.verba appoſita in ſtatuto &c. De-
cius in d.cōſ.19.& Sozi.in d.cōſ.52.in pen.col.ꝑ plura,
quæ ipſe ibi adducit.¶ Tertius caſus eſt, qñ ſtatutum
ſimpliciter diſponit,ꝙ maritus lucrari debeat dotem,
ſeu illius partē nō derogando expreſsè,nec tacitè di-
ctæ legi, & tūc ſtatutū illud cōiter interpretat̃, ſi liberi
ex primo matrimonio nō extent,extātibus nāq; illis,
ſtatutū ibi habere nō dicit̃, ſed intelligit̃ in terminis
iuris cōmunis,& ab illo interpretationē recepit,vide-
licet ſtatutū habeat locū, ſi filij primi matrimonij
nō extent, ſecus ſi extent: ita volunt Bar.& Bal.in d.l.
hac edictali,& alij,quos refert Deciusin d.cōſ.19.in 2.
col.& Sozin.in d.cōſ.52.faciunt tradita ꝑ doct. cōmu
niter in d.l.nulla C.de iure dot.Et hæc ꝓcedunt quoad
caſum ſtatuti diſponentis ſuper lucro dotis.Sed ſtatu
to huiuſmodi nō extāte,†an in caſu noſtro in quo do.
Eliſabeth reliquit Antonio eius ſecūdo viro vſumfru
ctū ꝑpetuū. ipſumq; inſtituit hæredē vniuerſal̃r æquis
portionibus unà cū Caſſandra eius filia, locū hēat di-
ſpoſitio d.l.hac edictali, vt relicta Antonio ad termi-
nos d.l.reducantur:intrepidè locū habere tenendum,
& concludēdū eſt: quoniam cum illi legi in caſu noſtro
nec expreſsè,nec tacitè ſit derogatū,ei ſtādum eſt arg.
l.iubemus.C.de teſt.l.præcipimus C.de appel.l. vnica
C.de inoffi.dot.& ibi Bar.& alij,vt in noſtris terminis
diſpiciatur, quantū fuerint in vltima volūtate relictū
Ioāni Antonio filio, & quantū eidē à matre etiā inter
viuos donatū fuerit,tantundē ſecundo viro debeat̃ de
eo,qđ ſibi datum,ſeu relictū fuit quomodocunq; ſiue
in vltima volūtate,ſiue inter viuos ex pacto de lucrā-
do:† reliquum vero, qđ excederet relictum, ſeu datū
filio primi matrimonij,haberi debeat ꝓ non ſcripto,
& non relicto,idq; totum competat, & acquirat̃ ſoli
Ioāni Antonio filio primi matrimonij ꝑ tex. clarū in
d.§.optimè,& in d.l.hac edictali, ibiq; Sali. Albe.& alij,
& Pau.Caſt.in d.conſ.193.in j.lib.† Et vltra id, qđ filio
primi matrimonij fuit relictū,illud etiam qđ ipſe ha-
buit,& acquiſiuit ex beneficio d. l. hac edictali, com-
putat in ſuā legitimā iure naturæ debitā, qua filius de-
fraudandus nō eſt,vt inquit tex. in d.l. hac edictali, &
in d.§.optimè:Et hoc quantū eſt ad faciendā partē ip-
ſi ſecūdo viro,& cū eo ꝯcurrēdū, & ita debet intelligi
id, quod volunt Salic.in 1. q.ibi Alber. ac etiam Bal.
ibi in 3.col. ſed quoad faciendam partem filijs ſecūdi
matrimonij filius primi con computat in ſuam legiti
mam id,quod lucratus fuit,& habuit ex beneficio d.l.
hac edictali , quia illud diuerſo iure ,an diuerſa ratio-
ne capitur, Bal.in d.l. hac edictali in 3.col.in fin. verſ.
ibi modo ſuper illo &c. Et ita cōcordari debent dicta
doctorū,de qbus habetur ꝑ Alex.ibi in addi.ad Bal.&
9 in l.vnica C.de inof.do.quę vident̃ cōtraria.¶ Et † no
tandū ē,vt ſ.tetigi, quod quoad faciēdā partē ſecūdo
viro in caſu d.l. hac edictali,non ſolū id cōſiderari de
bet,qđ filio primi matrimonij in vltima volūtate,ſeu
iure hr̃ditario fuit relictū,ſed illud ēt,qđ ei in uita,ſeu
inter viuos liberè,& purè donatū eſt, vt eſt tex.in d.§.
optimè ibi in verſi.ſin vero inequalia,& in d.l.hac edi
ctali ibi đ relicta,vel data fuerint,aut donata &c.¶ Prę
10 terea † licet do. Eliſabeth filio primi matrimonij reli-
querit ea,& dederit ea, de qbus teſtō,ꝓ omni eo,& to
to,qđ ipſe petere potuiſſet ꝓ omni ſua legitima,man
dans illi,vt qcquā vlterius petere nō poſſet, & ꝓut la-
tius in d. teſtō ꝯtinetur tñ hoc nō obſtāte filius benefi
cio d.l hac edictali vti pōt ēt in caſu,quo filius ſimpli-
citer acceptaſſet ilud qđ ſibi à matre fuiſſet datū,ſeu re
lictū:Ergo tantò magis hoc beneficio vti poterit,ſi da
tum,& legatū ſimpliciter acceptare noluiſſet:quoniā
ea uerba in teſtamento appoſita ꝓ nō ſcriptis habent̃,
illudq; onus ꝓ non adiecto.Illud itaq; legatū ſic factū
filio primi matrimonij ad inſtar ſimplicis legati redi-
gitur, cuius agnitio ſimpliciter facta d.l. beneficium
non impedit, vt notab. voluit Bald.in 4.col.ibi iuxta
hoc quæro &c.quod ſi hoc dicimus in caſu, quo tale
relictum fuit ſimpliciter agnitum,& à filio acceptatū,
multò magis hoc idem erit dicendum,quando à filio
non fuit acceptatum, vt is poſsit, non obſtante onere
ſupradicto,neq; obſtantibus verbis in dicto relicto ap
poſitis, vti beneficio d.l. hac edictali. ¶ Item ſciendū
11 eſt,† quòd filius primi matrimonij,qui à ſecundo ma
rito reuocat id plus,quod fuit datum,ſeu relictum,di
citur illud reuocare,& aquirere non vt hęres,ſed ſolū
vt filius. Et ꝓpterea quamuis nō ſit,vel nolit eſſe hęres
matris, tñ reuocat, ſibiq; acquirit, qa lex hoc in caſu
non ſolum aufert victrico id,quod ei fuit ab vxore re
lictū,ſed ēt vlterius ꝓcedendo vult illud,quod fuit re-
uocatum,& ꝓ nō ſcripto, ſeu ꝓ non relicto habitum,
acquiri filio primi matrimonij vt filio cui in iuria illa
ta fuit: ꝓpterea nō requiritur, quòd ſit hæres,nec eti
am quòd adita fuerit hæreditas ad hoc, vt beneficio
d.l.uti valeat,Itaque non obſtat,ſi diceretur, ꝙ cum il
lud ꝓ non ſcripto,& non relicto habeatur, remanere
dicitur in corpore hærrditatis,& patrimonij teſtato-
ris diſponentis: at patrimonium, & hæreditas defer-
tur iure hæreditario,illiq; acquiritur,qui hæres eſt.&
hæreditatē adiuit,vt in l. cū hæredes in prin.ff. de ac-
quir. poſſeſ. & arg.l.generaliter.§.in his C. de ſecun.
nup.ergo &c.quia ut ex prædictis colligitur,hoc poſ-
ſet procedere, quando lex ſimpliciter diſpoſuiſſet,
illud pro non ſcripto,& pro non relicto haberi,ſed in
caſu noſtro lex ulterius proceſſit, diſponendo etiam,
quòd deberet acquiri ipſi filio primi matrimonij nō
ut hæredi,ſed ut filio ſimpliciter: ita expreſſe colligi-
tur ex jis,quæ uoluit Bal.in d.l.hac edictali in 4.col.ibi
diuidi,ſi eſt &c. ¶ Præterea ad fauorē Ioānis Antonij
filij ex primo matrimonio cōſidero quādā particulā
cuiuſdā ſtatuti ciuitatis Arimini ſub rub. de dote, ſeu
parte dotis lucrāda,qua diſpoſitū eſt,quòd aliqua mu
lier trāſiuerit ad ſecūda uota,filijs ex primo matrimo
nio exiſtētibus,dicta mulier,ſeu pater eius, aut aliqua
alia ꝑſona,quæ dotē dederit ꝓ ea,nō poſſit ꝑ aliquod
pactū tacitum,uel expreſſum de fraudare filios primi
matrimonii,quin matri ipſorū ſuccedāt poſt mortē
matris in dictis dotibus æqualiter cū filijs ſecundi ma
12 trimonij:quia † eſto dictū ſtatutū duntaxat habere lo
cū in dote,prout de dote ſolū loquitur, nam cū ſit iu
ris cōmunis correctorium, vt ſtatim dicā,non debet
ad alia bona trahi iuxta tradita ꝑ Imo.in l.ſi vero.§. de
viro.ff. ſolu. matri.habet̃ in auth.quas actiones. C.de
ſacro-

ſacroſanct.eccleſ.& arg.eorū, quæ habentur in l.ſi qs
ſeruo.C.de furt.d.l.iubemus.C.de teſtam.l.p̄cipimus.
13 C.de appel.& l.vnica. C.de inoffi. dot. † Quòd autē ſit
in hoc correctoriū,conſtat ex ijs, quæ cōmuniter vo
lunt Bal.Salic.& alij cōmuniter in d.l. hac edictali, di-
centes,ꝙ ſi ſecundus vir ſtipulatus, vel pactus fuerit ſu
ꝑ lucro dotis ad cōmodum filiorū ſecundi matrimo
nij,puta illud lucrū paciſcendo, & ſtipulādo non ſibi,
ſed filijs,tunc nō habet locū diſpoſitio d.l.hac edictali,
neq; locus ē reuocationi,de qua in d.l.& in d.§.opti-
mè,ad fauorem filiorū primi matrimonij,ergo infer
tur dictū ſtatutum ſuper hoc contrarium diſponens
dici correctoriū,ideoq; non extendēdū, quo fit, vt di-
camus,ꝙ ſi ſecundus vir non poteſt ſuper lucro dotis
paciſci ad fauorem filiorum ipſius natorum ex dicto
ſecundo matrimonio,quia locus ſit reuocationi, vt fi
lij primi matrimonij ſint æquales filijs ſecūdi, non ob
14 ſtante pacto contrario, † à maioritate rationis ex mē
te dicti ſtatuti dicendū ſit, ꝙ ſi mater, quæ tranſiuerit
ad ſecunda vota, plus reliquerit, vel dederit ſecūdo vi
ro, quā filijs primi matrimonij, licitū ſit ipſis filijs pri-
mi matrimonij illud plus reuocare, ſibiq; acquirere:
quoniam prohibitū eſt dare, ſeu relinquere plus ſecū
do viro, q̄ filio primi matrimonij, ſed permiſſum eſt
quidē dare, ſeu relinquere plus filijs ſecūdi matrimo-
nij etiam facto ſui patris, quàm filijs primi, vt doc.om
nes præſupponūt in d.l.hac edictali: At per ſtatutum
prædictum fuit etiam prohibitum dare, & acquirere
plus filijs ſecundi matrimonij pacto, & miniſterio eo
rū patris, quā filijs primi matrimonij, ergo magis cē-
ſeri debet prohibitū poſſe plus dari, ſeu relinqui ab
vxore de eius bonis ſecūdo marito, q̄ filijs primi ma
trimonij, hoc.n. vltimo caſu maior ꝓhibitionis ratio
militat per d. l. hac edictali iunctis ibi traditis ꝑ Bal. in
15 fi.4.col.ibi denuo, & in l.vnica C.de inoffi.dot. † Et in
ſtatutis ꝓcedit argumentū à maioritate rationis, fitq;
extenſio, vt colligitur ex traditis per Bar.in l. oēs po-
puli in 6.q.prin.col.21.ff.de iuſti.& iure, Bal.ī l.1. col.
1.ibiq; doct.C.de interd.Alex. in conſ.97.in 2. vol. &
Bal.in l.trāſigere in 3.col.in 8.oppoſ.C.de trāſac.Præ
terea ex quo ſtatutū illud ꝓuidet in caſu, quo mater,
vel eius pater, ſeu alius, qui pro ea dotē dediſſet, ex
pacto voluiſſet plus lucrari filijs ſecundi matrimonij,
ſequitur, ꝙ ſtatutum alijs in caſibus ius commune, &
ſic diſpoſitionē d.l.hac edictali, & d.§.optimè reſerua-
re voluit per tradita à Barto.in d. l. oēs populi in fin.
xxi.col.& in prin.22.& arg.eorum, quæ habentur ꝑ
illum tex.in l.cōmodiſſimè ff.de libe.& poſth.Itaq; ꝑ
illud ſtatutum videtur etiam prohibitum ſaltē ex ei⁹
mente matri ad ſecunda vota tranſeunti plus ſecūdo
viro relinquere, q̄ filijs primi matrimonij, qa ſi per il
lud dicitur ꝓhibitū de bonis dotalibus mediāte facto,
& miniſterio ſecūdi mariti aliquid plus acquiri filijs
ſecundi matrimonij, multo magis debet dici prohibi
tū vxori, ſeu matri plus dare, vel relinquere ſecundo
viro, q̄ filijs primi matrimonij: Et ideò illud plus ex
beneficio d. l. hac edictali filijs primi matrimonij erit
acquirendū. ¶ Circa ſecundum, An vſusfructus me-
dietatis dictæ poſſeſſionis relictæ Ioanni Antonio in
teger debeatur Antonio ſecundo viro, aut qualiter,
nō eſt multū inſiſtendū, quoniam illud ferè à primo
16 dependet. Videtur tn̄ prima facie dicendum, † ꝙ cū
dicta poſſeſſio vnà cū alijs bonis relictis fuerit iure in
ſtitutionis relicta ipſi Ioāni Antonio à matre ſua pro
ſua legitima, vt in teſtamento dicitur, illa debeat ple-
no iure abſque onere vſusfructus, vel partis vſusfru-
ctus per tex.cum ibi no.per glo.& doct.in auth.nouiſ
ſima C.de inoſ.teſt.& ē gl.in l.quoniā ī priorib⁹ eo.tit.
cū ſimil. At hoc in caſu aliter dicendū eſt, quia cū ipſi
ſecundo marito fuerit relictus vſusfructus dictę dimi

diæ poſſeſſionis, fueritque is hæres inſtitutus
midia hæreditatis à do. Eliſabeth, & ſic conſ
Antoniū ſecundū virum longe plus habere
& de bonis Eliſabeth, quā Ioā. Antonius filius
mo matrimonio, vt dictū fuit, ſequitur, ꝙ
relictū ſecūdo viro totū debet acquiri filio
trimonij, & Ant. ſecūdus maritus tantū dūtaxat
re, & cōſequi debet, quātū à d. Eliſabeth fuit
natū, & in morte relictū Ioā. Antonio filio
matrimonio, & nō vltra. Et ex quo ſecundo
tra ꝙ fuerit hæres inſtitutus, fuit etiam relictus
vſusfructus, ad cognoſcendum, an ipſi ſecundo
plus fuerit relictū, quāto pl⁹, ante omnia debebit
mari, quanti valeat dimidia hæreditatis, in qua
hæres inſtitutus, item quanti valeat dimidia
ctus dictæ poſſeſſionis: factaq; iſtarum quan
ſummarū cumulatione ſimul, quanto plus
17 do viro relictū, cognoſcetur. Aeſtimatio
fructus fieri debebit, ſecundum ꝙ nos do
ſul.in l.hæreditatum.ff.ad l. falcid. qui diſtin
tes illius, cui eſſet relictus vſusfructus, ad fa
mationē vſusfructus: quia ab anni 20. vſque ad
25. fiet æſtimatio vſusfructus annorū 28. ab annis
vſq; ad 30. fiet æſtimatio annorū 25. ab annis 30.
ad 35. fiet æſtimatio ipſius vſusfructus annorum
ab annis 35. vſq; ad 40. annorum 20. ab annis
40. vſq; ad 50. annorū computatio æſtimationis
fructus fieri debebit, capiendo ætatē ſuāndq;
dederit ſibi, procedēdo vſq; ad annū 60. dēpto
no, illa erit vera æſtimatio: Exemplum, ſi vſusfru
rius erat annorum 45. ꝓcedendo vſq; ad annū 60.
lum anni 15. deficiunt: demas vnum, & remanebu
14. & illorum 14. annorum fieri debebit æſtimat
ſic de ſingulis, vt habetur in d.l. hæreditatū: ita col
tur expreſsè ex ijs quę voluit Alberi. in d.l. hac edi
li in 1. colum. in verſic. item quid ſi dedit mari
18 tum vſumfructum &c. † qui ſolus ponit caſum
do vxor marito ſecundo reliquit vſumfru
liter poſsit cognoſci, an plus ſecūdo mari
lictum, quàm filio primi matrimonii, ibiq;
nat, vt ſupra fuit declaratum: & ita tenendum
cludendum eſt. ¶ Nec obſtat, ꝙ filius primi
nii, qui à matre ſua legitima fraudari non pot
d.l. hac edictali, & in d.§. optimè, non pōt grauari
onerari in ſua legitima onere vſusfructus, vel alio
19 s̃ qa † reſpōdetur hoc verū eſſe, quādo, deducto
fructu, non remaneret ipſi filio integra legitima
alio onere: ſed ſi integra remaneret, cōputādo
illud ēt, ꝙ beneficio d.l. hac edictali conſequi deberet
vt ſupra dictum fuit, tunc filius in rebus ſibi pro legi
ma relictis poſſet onere vſusfructus grauari, vt
ligitur ex iis, quæ habentur per glo.& doc. in d.
nouiſsima, & habet ī l. vxori meæ ff. de vſufruc.
ē de mēte Alberici in d.l. hac edictali. Ex qbus
dē iudicio remanēt reſolutæ oēs dubitationes
pūcto exhibitæ ad fauorē Ioān. Antonii filii ex p
matrimonio, vt ipſe poſsit aduerſus vitricū
beneficio d.l. hac edictali, & d.§. optimè. Laus

SUMMARIUM.

1 *Conditio, ſi nupſerit, ſi vitam vidualem non ſeruauerit,*
diſpoſitioni factæ per maritum vxori, operatur
ſionem ob tranſitum ad ſecundas nuptias.
2 *Relictū à marito vxori ēt per viā inſtitutionis ſub cōditione*
nupſerit, poſt mortē mariti nō poteſt infra annum ab vxore
ti, nec lapſo anno, niſi ipſa vxor mutianam cautionem
3 *Verba ablatiui abſoluti in conditionem reſoluuntur.*
4 *Prohibitio alienationis oīum bonorū hrditatis ꝑ teſtatore*
oībus hrdibus, quia voluit bona, & iura ſua hrditaria
ſiuè deuenire de gradu in gradū ſuorū deſcendētiū,

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN